

Motion till riksdagen 2025/26:2635

av Elisabeth Thand Ringqvist och Anders W Jonsson (båda C)

Beskattning av naturvårdsavtal

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ersättning för naturvårdsavtal ska få sättas av till skogskonto och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skogsvårdsstyrelsen och de markägare som är intresserade av naturvård. Syftet med avtalet är att bevara, utveckla eller skapa områden med höga naturvärden. Avtalen är normalt 50 åriga och kan ses som en del av det långsiktiga skogsskyddet. Markägaren får ekonomisk ersättning för de begränsningar i brukandet som avtalet medför.

Ersättningen utgår med ett engångsbelopp vid avtalsperiodens början.

Naturvårdsavtalet utgör en nyttjanderätt enligt jordabalken och innebär att markägaren löpande under avtalstiden tillhandahåller nyttjanderättshavaren, dvs staten, en fastighet av en viss beskaffenhet. Det ligger därmed nära till hands att jämställa naturvårdsavtalet med ett hyresavtal eller arrendeavtal.

Skatteverket anger i en skrivelse från 2005-02-14 (dnr 130 84518-05/111) att den ersättning som markägaren erhåller ska tas upp till beskattning omedelbart utan periodiseringen för avtal som enbart innebär en begränsning för fastighetsägaren att nyttja marken. Detta medför många gånger en hög beskattning.

Naturvårdsavtalen är en viktig del i att stimulera arbetet med att bevara skyddsvärd skog samt utgör ett led i att uppnå de miljömål som är uppsatta för skogen. Den ersättning som betalas ut till markägarna är en ersättning för att markägaren under en lång tidsperiod inte kan nyttja skogen fullt ut, genom att det exempelvis finns restriktioner i fråga om avverkning.

För att stimulera fastighetsägare till att ingå naturvårdsavtal med staten samt för det faktum att ersättningen de facto avser en ersättning för en flerårig inskränkning i äganderätten bör regelsystemet ändras på så sätt att 100 procent av ersättningen för naturvårdsavtal får sättas av till ett skogskonto.

En sådan förändring ligger i linje med den ambition som regeringen och riksdagen tidigare tydligt visade i proposition 2002/03:79, då man övervägde en lagändring för att tillåta periodisering av ersättningen under löptiden. Men med hänvisning till utgången i rättsfallet RÅ 2002 ref. 84 ansåg lagstiftaren att någon lagändring inte krävdes. I propositionen uttalas följande:

Emellertid har Regeringsrätten, som tidigare nämnts, i en nyligen meddelad dom (RÅ 2002 ref. 84) fastställt ett förhandsbesked från skatterättsnämnden, där nämnden funnit att en engångsersättning i anledning av ett nyttjanderättsavtal som löper över flera (25) år ska periodiseras och intäktsredovisas linjärt under avtalets löptid. Enligt regeringens bedömning bör samma synsätt kunna anläggas på ersättning som erhålls vid tecknande av naturvårdsavtal. Eftersom ersättningen kan periodiseras och redovisas linjärt under avtalets löptid kan det enligt regeringens mening inte anses motiverat att införa en möjlighet att använda skogskontot för ersättningen. Ersättningen bör därför inte heller fortsättningsvis kunna sättas in på skogskonto.

Skatteverket har dock, som nämnts ovan, gjort en annan tolkning av rättsläget och anser inte att periodisering är möjligt.

Det är mot denna bakgrund motiverat att se över reglerna så att även ersättning för naturvårdsavtal kan ligga till grund för en skogskontoinsättning.

Elisabeth Thand Ringqvist (C)

Anders W Jonsson (C)